Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2026)0021

Tulemusnäitajate valik auditiks ja eelarvekontrolliks ELi tulevast konkurentsivõimet toetavate rahastamismeetmete kontekstis

Euroopa Parlamendi 22. jaanuari 2026. aasta resolutsioon tulemusnäitajate valiku kohta auditiks ja eelarvekontrolliks ELi tulevast konkurentsivõimet toetavate rahastamismeetmete kontekstis (2025/2034(INI))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut,

– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut (ELi toimimise leping), eriti selle artiklit 318 ja artikli 322 lõike 1 punkti a,

– võttes arvesse nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrust (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027[1],

– võttes arvesse nõukogu 15. detsembri 2022. aasta määrust (EL, Euratom) 2022/2496, millega muudetakse määrust (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027[2],

– võttes arvesse nõukogu 29. veebruari 2024. aasta määrust (EL, Euratom) 2024/765, millega muudetakse määrust (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027[3],

– võttes arvesse 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa

---

1 ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.
2 ELT L 325, 20.12.2022, lk 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2496/oj.
3 ELT L, 2024/765, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj.

Komisjoni vahel, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava[4],

– võttes arvesse komisjoni 8. juuni 2021. aasta teatist „ELi eelarve tulemusraamistik 2021.–2027. aasta mitmeaastases finantsraamistikus“ (COM(2021)0366) ja sellele lisatud komisjoni talituste töödokumenti (SWD(2021)0133),

– võttes arvesse komisjoni 16. juuli 2025. aasta ettepanekut võtta vastu nõukogu määrus, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2028–2034 (COM(2025)0571),

– võttes arvesse komisjoni 16. juuli 2025. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse eelarvekulude jälgimise ja eelarve tulemuslikkuse raamistik ning muud liidu programmide ja tegevuste horisontaalsed normid (COM(2025)0545) ning sellele lisatud mõjuhinnangu aruannet (SWD(2025)0590),

– võttes arvesse komisjoni 16. juuli 2025. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa Konkurentsivõime Fond, sealhulgas kaitseuuringute ja -innovatsiooni eriprogramm, tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) 2021/522, (EL) 2021/694, (EL) 2021/697 ja (EL) 2021/783 ning muudetakse määrusi (EL) 2021/696, (EL) 2023/588 ja (EL) [Euroopa kaitsetööstuse programm] (COM(2025)0555),

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. septembri 2024. aasta määrust (EL, Euratom) 2024/2509, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid[5] (edaspidi „finantsmäärus“), eriti selle artiklit 33,

– võttes arvesse komisjoni presidendi Ursula von der Leyeni 18. juuli 2024. aasta dokumenti „Euroopa valik: poliitilised suunised järgmisele Euroopa Komisjoni koosseisule 2024–2029“,

– võttes arvesse Mario Draghi 9. septembri 2024. aasta aruannet Euroopa konkurentsivõime tuleviku kohta (edaspidi „Draghi aruanne“),

– võttes arvesse Enrico Letta 17. aprilli 2024. aasta aruannet „Much more than a market“ (Palju enamat kui turg) (edaspidi „Letta aruanne“),

---

4 ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

5 ELT L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

– võttes arvesse komisjoni 29. jaanuari 2025. aasta teatist „ELi konkurentsivõime kompass“ (COM(2025)0030),

– võttes arvesse komisjoni 11. veebruari 2025. aasta teatist „Järgmise mitmeaastase finantsraamistiku koostamise tegevuskava“ (COM(2025)0046),

– võttes arvesse oma 7. mai 2025. aasta resolutsiooni liidu uuendatud pikaajalise eelarve kohta muutuvas maailmas[6],

– võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja (edaspidi „kontrollikoda“) väljaandeid,

– võttes arvesse eelarvekomisjoni tellitud ja 2024. aasta märtsis avaldatud uuringut „Performance framework for the EU budget – Concepts and practices“ (ELi eelarve tulemusraamistik – kontseptsioonid ja tavad)[7],

– võttes arvesse kodukorra artiklit 55,

– võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A10-0268/2025),

A. arvestades, et usaldusväärne finantsjuhtimine, nagu see on määratletud finantsmääruses, eeldab ELi rahaliste vahendite rakendamist kooskõlas säästlikkuse, tõhususe ja tulemuslikkuse põhimõttega; arvestades, et tulemuspõhisuse kontseptsiooni tuleks eelarve puhul mõista usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte vahetu kohaldamisena;

B. arvestades, et ELi toimimise lepingu artikli 318 kohaselt peab komisjon igal aastal esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule eelmise eelarveaasta eelarve täitmise aruande koos saavutatud tulemustel põhineva hindamisaruandega liidu rahanduse kohta; arvestades lisaks, et ELi toimimise lepingu artikli 322 kohaselt tuleks vastu võtta finantseeskirjad, millega määratakse kindlaks eelarve täitmise ning raamatupidamisaruannete esitamise ja auditeerimise kord; arvestades, et asjakohaste, usaldusväärsete ja läbipaistvate näitajate kasutamine tulemuste saavutamise mõõtmiseks ja auditeerimise eesmärgil võib parandada eelarve täitmise hindamist ja võrdlust, mida Euroopa Parlament ja nõukogu teevad igal aastal;

C. arvestades, et kooskõlas finantsmäärusega tuleks luua seos seatud eesmärkide ning tulemusnäitajate, saavutuste ning säästlikkuse, tõhususe ja tulemuslikkuse põhimõtete vahel; arvestades, et 2024. aastal uuesti sõnastatud finantsmäärusega tugevdati

---

6 Vastuvõetud tekstid, P10_TA(2025)0090.

7 Uuring „Performance framework for the EU budget – Concepts and practices“ (ELi eelarve tulemusraamistik – kontseptsioonid ja tavad), Euroopa Parlament, sisepoliitika peadirektoraat, eelarvepoliitika osakond, märts 2024.

tulemusraamistiku õiguslikku alust ja kinnitati, et eesmärkide saavutamisel tehtud edusamme tuleks jälgida tulemusnäitajate abil, mis on asjakohased, heakskiidetud, usaldusväärsed, lihtsad ja töökindlad (*relevant, accepted, credible, easy and robust* – s.o RACER-kriteeriumid), mis põhinevad laialdaselt tunnustatud teaduslikel tõenditel, millel on selged määratlused ja mis tehakse kättesaadavaks avatud masinloetavas vormingus; arvestades, et vajaduse korral peaksid need näitajad olema liigitatud soopõhiselt ja olema agregeeritavad; arvestades, et asjakohasel juhul tuleks kindlaks määrata mõjus, läbipaistev ja kõikehõlmav metoodika;

D. arvestades, et komisjoni ettepanekuga võtta vastu määrus, millega kehtestatakse eelarvekulude jälgimise ja eelarve tulemuslikkuse raamistik, luuakse ühtne tulemuspõhise eelarvestamise raamistik; arvestades, et ettepanekus on „väljundnäitaja“ määratletud kui kvantitatiivne tulemusnäitaja, millega hinnatakse seda, mis tegevuse rakendamise tulemusel otseselt valmib või mille valmimisse tegevuse rakendamisega panustatakse, ning „saavutusnäitaja“ kui kvantitatiivne tulemusnäitaja, millega hinnatakse toetatavate tegevuste otseseid saavutusi; arvestades, et sekkumisega hõlmatud pikaajaliste eesmärkide suundumuste mõõtmiseks kasutatakse tavaliselt „mõjunäitajaid“; arvestades, et sekkumise rakendamiseks kasutatavate rahaliste, inim-, materiaalsete, haldus- või regulatiivsete ressursside mõõtmiseks kasutatakse tavaliselt „sisendnäitajaid“;

E. arvestades, et ELi kestliku heaolu ja konkurentsivõime tagamine, sotsiaalse õigluse edendamine ja piirkondliku ühtekuuluvuse tugevdamine on osaks komisjoni poliitilistest prioriteetidest aastateks 2024–2029; arvestades, et nende eesmärkide tulemuslikuks saavutamiseks on vaja meelitada ligi ja kaasata erainvesteeringuid ning selleks on äärmiselt oluline kujundada välja pangandusliit ning arendada välja hoiuste ja investeeringute liit;

F. arvestades, et Draghi aruandes on hoiatatud, et ELi konkurentsivõime kahanemine, mida süvendavad üha ebastabiilsem geopoliitiline keskkond ja järjestikused kriisid, millega EL on viimastel aastatel kokku puutunud, kujutab endast liidu jaoks eksistentsiaalset ohtu; arvestades, et kõnealuse aruande hinnangul peab EL investeeringute puudujäägi kõrvaldamiseks kaasama täiendavaid avaliku ja erasektori investeeringuid mahus, mis vastab 4,4–4,7 % ELi SKPst – st aastatel 2025–2030 ligikaudu 750–800 miljardit eurot aastas;

G. arvestades, et konkurentsivõime kompassis, mis tugineb samuti Draghi aruandele, on esitatud ELi strateegiline tee oma konkurentsivõime taastamiseks kogu maailmas, keskendudes kolmele kesksele sambale – innovatsioon, süsinikuheite vähendamine ja majandusjulgeolek –, mida täiendavad kooskõlas Letta aruandega horisontaalsed tugisüsteemid, nagu lihtsustamine, ulatuslikum

koordineerimine ELi ja liikmesriikide tasandil ning tugevdatud ühtne turg;

H. arvestades, et kontrollikoda on korduvalt tuvastanud puudusi ELi rahastamisprogrammides kasutatavate tulemuslikkuse mõõtmise süsteemide ülesehituses, rakendamises ja aruandekohustuses ning nõudnud, et rohkem kasutataks tulemusnäitajaid, millega mõõdetakse ja jälgitakse ELi kulutuste pikemaajalist mõju; arvestades, et tulemuslikkust käsitleva teabe usaldusväärsuse tagamine on hädavajalik ELi finantshuvide kaitsmiseks ja üldsuse usalduse suurendamiseks ELi eelarve vastu;

I. arvestades, et Euroopa konkurentsivõime suurendamiseks on vaja otsustavaid meetmeid, et toetada suuremat tootlikkust, tööhõivet ja heaolu; arvestades, et integreeritud ühtne turg jääb ELi majandusliku tugevuse ja pikaajalise heaolu aluseks; arvestades, et innovatsioon, oskuste arendamine ning kaupade, teenuste, kapitali ja tööjõu vaba liikumine on konkurentsivõime ja majanduskasvu peamised tõukejõud;

Üldised märkused ELi eelarve tulemusraamistiku ja tulemusnäitajate kasutamise kohta

1. tuletab meelde vajadust tagada, et ELi eelarvega täidetakse liidu poliitilisi prioriteete, sealhulgas suurendatakse konkurentsivõimet, edendatakse kestlikku ja kaasavat heaolu ning tagatakse ELi kui geopoliitilise osaleja suveräänsus ja sõltumatus; rõhutab, et regulatiivsed muudatused on nende eesmärkide saavutamiseks sama olulised kui rahastamismeetmed; rõhutab, et ELi kulutustega tuleks saavutada käegakatsutavaid tulemusi kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetega ning need tuleks investeerida valdkondadesse, kus ELi ühismeetmetel on suurem mõju ja lisaväärtus kui riiklikel või piirkondlikel poliitikameetmetel;

2. rõhutab, et konkurentsivõime suurendamise meetmed võivad tuua kaasa laiemat ühiskondlikku kasu, tingimusel et need meetmed keskenduvad jätkuvalt tootlikkusele, majanduskasvule ja töökohtade loomisele; rõhutab, et ELi eelarve mis tahes üldise tulemusraamistikuga peaksid eelkõige kaasnema majanduslikud saavutused ja mõõdetavad poliitilised tulemused, võttes samas asjakohasel juhul arvesse laiemat ühiskondlikku mõju, kahjustamata tõhususe ja tulemuslikkuse põhimõtteid;

3. peab hädavajalikuks, et ELi eelarve keskenduks rohkem tulemustele ning et iga kulutatud euro annaks kodanikele ja ettevõtjatele mõõdetavat väärtust; kinnitab veel kord vajadust kehtestada ja kasutada tulemusnäitajaid, mis on konkreetsed, mõõdetavad, saavutatavad, asjakohased ja tähtajalised (SMART), tagades ELi ressursside tõhusa, tulemusliku ja kestliku kasutamise, et jälgida ja hinnata edusammude tegemist ELi poliitikaeesmärkide saavutamisel;

on seisukohal, et programmide tulemuslikkuse hindamisel on olulised igat liiki näitajad ning seetõttu tuleks püüda saavutada tasakaal sisend-, väljund-, saavutus- ja mõjunäitajate vahel; rõhutab, et tulemusnäitajad tuleb konkreetselt tuletada iga programmi eesmärkidest; rõhutab, et asjakohaste näitajate valimisel tuleks arvesse võtta ka kaasnevat halduskoormust, andmete kogumise kulusid ning võrreldavust ja agregeeritavust;

4. märgib murega, et kontrollikoda on oma auditites korduvalt tuvastanud, et enamik ELi rahastamisprogrammide puhul kasutatavaid tulemusnäitajaid on sisend- ja väljundnäitajad, mis ei anna asjakohast teavet ELi rahastatud meetmete eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude kohta; peab kahetsusväärseks ka asjaolu, et paljudel juhtudel tuvastati, et näitajate võrdlusandmed puudusid ning et näitajate puhul kasutatud alusandmed ei olnud jälgitavad ega usaldusväärsed; väljendab muret selle pärast, et tulemusnäitajate määratlused on rahastamisprogrammide lõikes erinevad; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et ELi rahastatavate projektide puhul kasutatavad näitajad oleksid mõõdetavad, kontrollitavad ja põhineksid usaldusväärsetel andmeallikatel, mis tagavad alusandmete jälgitavuse kuni lepingu ja vahendite lõpliku saaja tasandini, koos selgete võrdlusväärtuste ja määratlustega, et vältida lahknevaid tõlgendusi;

5. peab kahetsusväärseks asjaolu, et ELi eelarve tulemusraamistik aastateks 2021–2027 on endiselt liiga keeruline ja killustatud; võtab kahetsusega teadmiseks komisjoni hinnangu[8], et 2021.–2027. aasta mitmeaastases finantsraamistikus kasutatakse rohkem kui 5000 erisugust tulemusnäitajat, mis ei ole agregeeritavad, mis raskendab ELi kulutuste tulemuslikkuse põhjalikku hindamist eri rahastamisvahendite lõikes, ning et taaste- ja vastupidavusrahastu raames on kindlaks määratud ligikaudu 7000 eesmärki ja sihti, mis vastavad erisugustele vajadustele, näiteks tulemuslikkuse hindamine eelarveprojekti kontekstis ning programmide, liikmesriikide kavade ja väljamaksete tegemise seire ja hindamine;

6. rõhutab eelkõige, et taaste- ja vastupidavusrahastu ülesehitus ei taga ELi vahendite kasutamise piisavat jälgitavust, läbipaistvust ja auditeeritavust ega tulemuste võrreldavust muude ELi rahastamisvahendite tulemustega; kutsub komisjoni üles looma edaspidiste vahendite jaoks terviklikuma, ühtlustatuma, läbipaistvama ja kontrollitavama tulemusnäitajate raamistiku, tagades, et Euroopa Parlament ja kontrollikoda saavad täielikult täita oma järelevalvekohustusi; kutsub komisjoni üles analüüsima

---

8 Mõjuhinnangu aruanne (SWD(2025)0590), mis on lisatud komisjoni ettepanekule võtta vastu määrus, millega kehtestatakse eelarvekulude jälgimise ja eelarve tulemuslikkuse raamistik (COM(2025)0545).

tulemuspõhiste vahendite rakendamist muudes riikides ja piirkondades, võttes arvesse saadud kogemusi;

7. võtab teadmiseks komisjoni ettepaneku, mille kohaselt seirataks 2028.–2034. aasta mitmeaastast finantsraamistikku, sealhulgas Euroopa Konkurentsivõime Fondi (ECF), standarditud tulemusnäitajate kogumi abil, mida kohaldatakse kõigi ELi eelarveprogrammide suhtes, nagu on sätestatud komisjoni ettepanekus võtta vastu tulemusraamistiku määrus[9]; võtab teadmiseks ettepaneku kasutada Euroopa Konkurentsivõime Fondi raames eelarveliste tagatiste ja rahastamisvahendite puhul tulemusraamistiku lihtsustatud kohaldamist;

8. on seisukohal, et ELi eelarve tulemusraamistikku tuleks lihtsustada, et tagada ühtlustatud ja proportsionaalne lähenemine ELi kulutuste mõju täpseks mõõtmiseks kõigis liikmesriikides, ratsionaliseerida üldist halduskoormust ja aruandluskohustusi, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) ja kohalike omavalitsuste jaoks, ning suurendada läbipaistvust, vähendades teabe üleküllust, võimaldades samal ajal siiski täielikult ära kasutada ELi rahastamise mõju, sealhulgas ELi sekkumiste lisaväärtust, mida liikmesriigid üksi tegutsedes ei suudaks saavutada; kutsub komisjoni üles ühtlustama näitajaid, lihtsustama vorme, vältima andmepäringute dubleerimist ja kohaldama ühekordsuse põhimõtet;

9. on seisukohal, et mõju saab kõige paremini hinnata hindamiste abil; rõhutab, et Euroopa Konkurentsivõime Fond ja kõik tulevased vahendid peavad sisaldama komisjoni vahehindamisi; kutsub komisjoni üles tagama, et parandusmeetmed, sealhulgas need, mida kontrollikoda pärast oma auditeid soovitab, võetakse viivitamata kasutusele, kui saavutused ei vasta eesmärkidele;

10. rõhutab, et lihtsustamine ei tohiks toimuda läbipaistvuse, usaldusväärsuse ja auditeeritavuse arvelt, vaid peaks aitama ratsionaliseerida aruandlust ning muutma teabe ELi rahastamise tulemuslikkuse kohta kättesaadavamaks ja kasulikumaks; rõhutab lisaks, et näitajate arvu vähendamisega peaks kaasnema kulude-tulude ja riskianalüüs; rõhutab vajadust tuua välja selgemad seosed kulutuste ja mõõdetavate poliitiliste tulemuste vahel;

11. tuletab meelde, et andmete kogumise lähenemisviisid on liikmesriikide vahel ja ka liikmesriikide sees erinevad, mis muudab tulemusandmete agregeerimise ja võrdlemise ELi tasandil keeruliseks; kordab oma nõudmist, et komisjon töötaks välja turvalise ja koostalitlusvõimelise IT-taristu, kasutades samal ajal ära tehisintellekti, masinõppe ja andmekaeve suutlikkust, et parandada poliitika elluviimist ning hõlbustada seiret, aruandlust ja järelevalvet; rõhutab, et tehisintellekti kasutamisega seires ja andmetöötluses

---

9 COM(2025)0545.

peab kaasnema kindel inimjärelevalve ja see peab juhinduma eetilistest põhimõtetest, et vältida väärkasutust ja algoritmilist diskrimineerimist või kallutatust ning tagada läbipaistvus ja usaldusväärsus, tagades samal ajal andmekaitse ja põhiõiguste täieliku austamise;

12. nõuab kindlalt, et näitajate andmed ja metoodika tehtaks reaalajas avalikult kättesaadavaks koostalitlusvõimelise seire-, aruandlus- ja auditisüsteemi abil, suurendades seeläbi läbipaistvust ja tagades jälgitavuse kuni projekti ja vahendite lõpliku saaja tasandini; rõhutab ELi vahendite puhul vahendite lõplike saajate läbipaistvuse tähtsust; rõhutab, et ELi rahastamine, sealhulgas kaudse eelarve täitmise raames, peab olema läbipaistev ning võimaldama tulemuslikku auditeerimist ja topeltrahastamise vältimist; rõhutab lisaks, et need andmed peaksid sisaldama põhjalikku teavet rahastatud projektide kohta;

13. kutsub komisjoni üles tugevdama oma tulemusaruandlust, integreerides ELi vahenditega seotud finants- ja tulemusteabe, ning avaldama kooskõlas OECD soovitustega[10] selged ja kasutajasõbralikud tulemus- ja kulukokkuvõtted, sealhulgas ühelehekülgelised ülevaated ja interaktiivsed tulemustabelid masinloetavate andmekogumitega;

14. peab oluliseks kontrollida tulemusnäitajate kehtestamiseks kasutatavate andmete usaldusväärsust ja see tagada; märgib murega, et kuna luuakse ja üha rohkem kasutatakse selliseid rakendamismudeleid nagu taaste- ja vastupidavusrahastu, mis põhinevad kuludega sidumata rahastamisel – mille puhul tehakse väljamaksed eelnevalt seatud eesmärkide ja sihtide saavutamise alusel –, võivad andmete usaldusväärsuse puudused muuta keerulisemaks ELi finantshuvide kaitsmise; nõuab seetõttu seatud eesmärkide ja sihtide kohustuslikku eel- ja järelkontrolli, pettusekahtluste või tõsiste rikkumiste süstemaatilist edastamist Euroopa Pettustevastasele Ametile ja Euroopa Prokuratuurile ning võimalust maksed peatada;

15. kutsub komisjoni üles lisama oma tulemusaruannetesse tulemusnäitajate puhul kasutatavaid kvaliteeditagamise meetmeid käsitleva sisulise teabe; rõhutab, et näitajate asjakohasuse ja usaldusväärsuse korrapärane ja läbipaistev läbivaatamine on oluline, et tagada usaldusväärsus ja üldsuse usaldus ELi kulutuste suhtes; nõuab, et liikmesriikide esitatud tulemusandmeid kontrollitaks sõltumatult, sealhulgas riiklike auditeerimisasutuste ja kontrollikoja poolt, ning et tulemused tehtaks Euroopa Parlamendile kättesaadavaks; nõuab lisaks, et kontrolliaruanded ja andmekogumid

---

10 OECD (2025), „Strengthening performance reporting practices“ (Tulemusaruandluse tugevdamine), OECD Papers on Budgeting, nr 2025/07, OECD Publishing, Pariis.

tehtaks pädevatele järelevalveasutustele kättesaadavaks juurdepääsetavas, võrreldavas ja kontrollitavas vormingus, millega kindlustataks kodanikele juurdepääs ELi vahendite kasutamise kontrolli tulemustele, tagades samal ajal andmekaitse- ja konfidentsiaalsuseeskirjade järgimise;

16. rõhutab, et tulemuslik tulemusjuhtimine eeldab õigusriigi põhimõtte austamist ja ELi finantshuvide kaitset; tuletab meelde, et kui kontrollisüsteemides esineb jätkuvalt tõsiseid puudusi, tuleb maksed peatada ja kohaldada finantskorrektsioone;

17. on seisukohal, et õigusriigi põhimõte on ELi konkurentsivõime tugevdamise oluline eeltingimus; rõhutab, et õigusriigiga seotud probleemid mõjutavad negatiivselt investorite usaldust, tarbijate usaldust ja ühtse turu terviklikkust, nagu on märgitud komisjoni 2025. aasta aruandes õigusriigi kohta; on seetõttu seisukohal, et ELi eelarve tulemusraamistik peaks hõlmama ka õigusriigiga seotud näitajaid, nagu kohtusüsteemi toimimine, korruptsioonivastane võitlus ning tulemuslik kontrolli- ja tasakaalustussüsteem, mis aitavad kaasa õiguskindlusele ja prognoositavale keskkonnale, milles ettevõtjad tegutsevad;

ELi konkurentsivõime edendamisega seotud tulemusnäitajad

18. tuletab meelde, et Draghi aruandes nõutakse tungivalt, et EL jätkaks põhjalikke reforme konkurentsivõime suurendamiseks, keskendudes innovatsioonile, süsinikuheite vähendamisele ja kaitsele, ning nõuab suurte investeeringute tegemist strateegilistesse sektoritesse, nagu taastuvenergia, digitaristu ja kõrgtehnoloogiline tootmine, mida toetab õigusnormide lihtsustamine ja tugevam koordineerimine ELi tasandil; on sellega seoses seisukohal, et usaldusväärne tulemusraamistik ja näitajate süsteem on olulised edusammude jälgimiseks ja ELi konkurentsivõimele, majanduslikule tugevusele, kestlikkusele ja vastupanuvõimele avalduva mõju mõõtmiseks, sidudes tulemuslikkuse otseselt säästlikkuse, tõhususe ja tulemuslikkuse põhimõtetega;

19. rõhutab, et konkurentsivõimele suunatud kulutustes tuleks lühiajalise ümberjaotamise asemel seada esikohale tõhusus ja pikaajaline tootlikkuse kasv; rõhutab, et ELi vahendid tuleks suunata turu ebatõhususe kõrvaldamiseks, erainvesteeringute hoogustamiseks ja mõõdetava majandusliku mõju ja selge lisaväärtusega projektide toetamiseks;

20. rõhutab, et Draghi aruande soovituste rakendamist tuleks jälgida asjakohaste, usaldusväärsete ja läbipaistvate tulemusnäitajatega, mis kajastavad ELi edusamme oma konkurentsivõime ja majanduskasvu suurendamisel innovatsiooni, tehnoloogilise juhtpositsiooni ja tööstuse vastupanuvõime kaudu, tagades samal ajal sotsiaalse õigluse; rõhutab, et näitajad tuleb hoolikalt välja töötada ja need

peaksid kajastama mitte ainult väljundeid (nt rahastatud projektide arv), vaid ka saavutusi ja mõju (nt tootlikkuse kasv, heitkoguste vähenemine, loodud kestlikud ja turvalised töökohad, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse parandamine, kaubandusbilansi muutused, ekspordi mitmekesistamise suurendamine, ELi programmide võimendav mõju, eriti erainvesteeringute kaasamise puhul, ning tugevdatud strateegiline autonoomia), et mõõta ELi kulutuste tõhusust ja tulemuslikkust; tuletab meelde, et reformid on konkurentsivõime eesmärkide saavutamise lahutamatu osa ja peavad kajastuma tulemuslikkuse mõõtmise raamistikes;

21. tuletab meelde, et vahendite kasutamise või eelarve täitmise määra näitajad annavad teavet pigem haldusalaste edusammude kui ELi kulutuste tegeliku majandusliku või ühiskondliku mõju kohta; rõhutab, et sellised näitajad võivad tekitada eksitava ettekujutuse edust, kui vahendid on täielikult ära kasutatud, kuid ei ole toonud kaasa mõõdetavat paranemist innovatsioonis, investeeringutes või tööhõives; tuletab meelde, et kontrollikoda on korduvalt kritiseerinud liigset tuginemist rahastamismääradele ja maksete vahe-eesmärkidele ELi programmide tulemusraamistikus; nõuab üleminekut saavutus- ja mõjunäitajatele, mis kajastaksid ELi kulutuste tegelikku mõju konkurentsivõimele;

22. rõhutab, et konkurentsivõime sõltub sidusast eeltingimuste valikust, sealhulgas kvalifitseeritud ja tervest tööjõust, tõhusast strateegilisest taristust, tugevast finantssektorist, mis suudab pakkuda innovatsioonile kohandatud rahastamist, ning hästi toimivatest institutsioonidest ja turgudest, mis premeerivad tulemuslikkust ja ettevõtlust; kutsub komisjoni üles töötama välja konkreetsed tulemusnäitajad, mis kajastavad neid struktuurseid tegureid ning nende panust tootlikkusse ja majanduskasvu;

23. tuletab meelde, et Draghi aruandes rõhutatakse, et tipptasemel teadusuuringud ja innovatsioon on ELi konkurentsivõime jaoks väga olulised ning et ELi teadus- ja innovatsioonisüsteemis, sealhulgas programmis „Euroopa horisont“, peaks olema ainult üks valikukriteerium, nimelt tipptase; kordab sellega seoses oma seisukohta, et teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamine peaks jätkuvalt juhinduma tipptaseme põhimõttest ja jääma tulemuspõhiseks;

24. rõhutab, et projektitasandi andmed peaksid olema aluseks eelarve kaudse täitmise raames rakendatavate rahastamisvahendite, näiteks programmi „InvestEU“ tõhustatud tulemusaruandlusele; märgib siiski, et need peaksid olema standardvormis ja piirduma programmi edukuse mõõtmiseks vajaliku põhiteabega, näiteks avaliku ja erasektori investeeringute kaasamisega, mida ilma programmita ei oleks saanud teha; tunnistab, et rahastamisvahendite turu- ja nõudluspõhise olemuse tõttu sõltub selliste programmide tulemuslikkus nende kasutuselevõtust turul ning et see piirab

komisjoni suutlikkust kehtestada eelnevalt kindlaks määratud eesmärke ja sihte;

25. rõhutab, et ELi konkurentsivõime suurendamine nõuab üleminekut lühiajaliselt kriisiohjelt pikaajalisele strateegiale, mis põhineb innovatsioonil, tõhususel, kestlikkusel, strateegilisel autonoomial ja üleilmsel avatusel; nõuab uuendatud kohustust tugevdada ühtset turgu, vähendada regulatiivset killustatust ja tagada, et ELi programmid toetaksid reaalmajandust; rõhutab, et Euroopa konkurentsivõime projektide edu sõltub avaliku ja erasektori kapitali kaasamisest; kutsub komisjoni üles võtma kasutusele konkreetsed näitajad, et mõõta ELi vahendite võimendavat mõju avaliku ja erasektori investeeringute kaasamisel, avaliku ja erasektori rahastamise suhet ning saavutatud investeeringutasuvust;

26. peab vajalikuks põhjaliku riskide eelhindamise raamistiku loomist, eelkõige kõrge riski ja tulu profiiliga projektide jaoks, et tagada nende lisaväärtuse, kulude ja tulude tasakaalustatud hindamine; rõhutab, et ELi poliitikaeesmärkide saavutamiseks konkurentsivõime valdkonnas on vaja tugevat auditi- ja kontrollisüsteemi, mida toetab sidus riskihindamise metoodika; rõhutab, et sellise metoodikaga tuleks võimaldada proportsionaalseid riskitasemeid, mis on olulised innovatsiooni edendamiseks, tagades samal ajal piisavad kaitsemeetmed ELi eelarve kaitsmiseks, eelkõige pettuste ja mitterahaliste riskide eest;

27. teeb ettepaneku, et selleks, et paremini hinnata ELi rahastamise mõju konkurentsivõimele, tuleks kasutada põhjalikumat makromajanduslikku modelleerimist, millesse oleks integreeritud uusimad edusammud majandusuuringutes; märgib, et mudelid, mis kajastavad kodumajapidamiste ja ettevõtete heterogeensust ja jaotuslikku mõju, võimaldavad anda põhjalikuma eelhinnangu ELi rahastamise mõju kohta tootlikkusele, investeerimiskäitumisele ja piirkondlikule konkurentsivõimele; teeb ettepaneku, et seda lähenemisviisi täiendataks mikroandmete ja piirkondlike tulemusnäitajate kasutamisega, et parandada tõendusbaasi poliitika kujundamiseks ja rahaliste vahendite suunamiseks;

28. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kehtestama ja järgmise mitmeaastase finantsraamistiku jooksul järjepidevalt kasutama ühtlustatud põhinäitajaid, näiteks neid, mis on juba osa Euroopa innovatsiooni tulemustabelist, ja mille eesmärk on edendada konkurentsivõimet kõigis liikmesriikides, et võimaldada andmete võrreldavust, võrdlusanalüüsi ja agregeerimist ELi tasandil, võimaldades samal ajal asjakohasel juhul kasutada ka riiklikele või piirkondlikele vajadustele kohandatud näitajaid; rõhutab, et näitajate määratlemisel ja läbivaatamisel tuleks konsulteerida kõigi asjaomaste sidusrühmadega, tagamaks, et need kajastavad tegelikke konkurentsivõime vajadusi, järgides samal ajal kõrgeid töö- ja sotsiaalseid standardeid;

29. on seisukohal, et innovatsiooni edendavate ja strateegilisi tehnoloogiaid toetavate projektide puhul võiks kasutada järgmisi väljundnäitajaid: kaasatud ELi ja erasektori rahaliste vahendite maht, rahastatud projektide arv sektorite kaupa (st tehisintellekt, kvanttehnoloogia, biotehnoloogia) ning ELis loodud või laiendatud ükssarvikute, idu- ja kasvufirmade arv, kes on saanud ELi rahalisi vahendeid, mõõtes vajaduse korral ka nende rahastatud idufirmade osakaalu, mida juhivad naised; on seisukohal, et saavutusnäitajad võiksid hõlmata ELi rahastatud projektide raames esitatud patentide arvu, ELi investeeringute tasuvust sektorite kaupa, tööhõive määra muutust, ELi rahastatud ettevõtete püsimajäämise määra kolme aasta möödudes, Euroopa esmaste avalike pakkumiste arvu kasvu, eksportivate ettevõtete arvu kasvu ja suure digimahukusega ettevõtete arvu; on seisukohal, et on vaja jälgida selliseid mõjunäitajaid nagu süva- ja digitehnoloogia (nt konkreetsete seadmete tüübid) tootmismahu suurenemine (toodang aasta kohta), ELi investeeritud riskikapitali mahu suurenemine, ELi ettevõtete turukapitalisatsiooni suurenemine ning ELi rahastatud uuendustest tulenev turuleviimine ja tulude kasv, ning nendest näitajatest aru anda;

30. on seisukohal, et ELi strateegilise sõltuvuse vähendamiseks tuleks toetada tööstuse ümberpaigutamist ja omavarustatust kriitilise tähtsusega toorainetega; teeb ettepaneku mõõta edusamme väljundnäitajatega, nagu ELi ümber asunud projektide ja VKEde arv, loodud või laiendatud idu- ja kasvufirmade arv (mõõtes vajaduse korral ka naiste juhitud idu- ja kasvufirmade osakaalu) ning tööstuses töökohtade loomise tase sihtpiirkondades; on seisukohal, et saavutusnäitajad võiksid hõlmata uutest strateegilistest partnerriikidest imporditud või EList hangitud kriitiliste toorainete osakaalu suurenemist ning ringlussevõetud kriitiliste toorainete mahu suurenemist (tonnides), suuremat tootlikkust ja kogulisandväärtust sihipärastes väärtusahelates, suuremat tarnekindlust ja paremaid kaubandustulemusi;

31. rõhutab vajadust investeerida nutivõrkudesse, energia salvestamisse ja vesinikukoridoridesse, et edendada vastupidavat ja konkurentsivõimelist energiasüsteemi; rõhutab, et sellega seotud meetmed on olulised, et vähendada energiahindade volatiilsust, tugevdada tööstuse konkurentsivõimet ja tagada Euroopa üleminek kestlikule, vähese süsinikuheitega majandusele;

32. on seisukohal, et energiakulude vähendamiseks ja varustuskindluse suurendamiseks tuleks püüelda tööstusliku energia ühisostude ja tööstuse süsinikuheite vähendamise poole, tagades samal ajal, et sellest tulenevad meetmed ei mõjutaks põhjendamatult ühegi liikmesriigi energiajulgeolekut; teeb ettepaneku mõõta edusamme selliste väljundnäitajatega nagu osalevate ettevõtete arv, energiaostude maht ja taastuvenergia osakaal ühislepingutes; on seisukohal, et kasutada võiks selliseid saavutusnäitajaid nagu

elektritootmises kasutusele võetud täiendav energiavõimsus (MW); on lisaks seisukohal, et mõjunäitajad võiksid hõlmata keskmiste energiahindade muutusi sihttööstustes, tarnekatkestuste vähendamist, puhta energia kasutamise suurendamist ja kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist (nt CO_2 ekvivalenttonnides);

33. on seisukohal, et EL peaks investeerima talentidesse strateegilistes ja elutähtsates sektorites, et suurendada oma pikaajalist konkurentsivõimet võimeka tööjõu kaudu, sealhulgas toetades osalemist kutseõppes, elukestvas õppes ja oskuste arendamises; teeb ettepaneku mõõta edusamme väljundnäitajatega, nagu igal aastal koolitatud inimeste arv (pöörates erilist tähelepanu soolisele tasakaalule ja sotsiaalsele kaasatusele), nende inimeste arv, kes on lõpetanud ülikooli matemaatika, teaduse, tehnoloogia või inseneeria (MATI) erialal või kes on läbinud mõnele MATI-valdkonnale keskenduva kutsehariduse ja -õppe, täiskasvanuhariduse ja elukestva õppe programmides osalemise määr ning partnerettevõtete ja sotsiaalpartnerite rahulolu määr; on seisukohal, et saavutusnäitajad võiksid hõlmata muutusi tööhõive määras, koolituselt või ajutiselt töölt alalisele tööle ülemineku määra, tööhõive määra, palgatõusu määra ja töökohtade säilitamise määra sihtsektorites;

34. märgib murega, et ülemäärane regulatiivne ja halduskoormus kahjustab jätkuvalt ELi ettevõtete konkurentsivõimet võrreldes teiste ülemaailmsete majandusblokkidega; rõhutab, et see koormus suurendab tegevuskulusid, vähendab sektorite tootlikkust ja takistab uute ettevõtete turule sisenemist, pärssides seeläbi konkurentsi ja innovatsiooni; märgib lisaks, et selline ebatõhusus võib kaasa tuua ka kõrgemad hinnad tarbijatele;

35. on seisukohal, et nii rohe- kui ka digipöörde kiirendamiseks tuleks erilist tähelepanu pöörata uuenduslikele VKEdele, kelle jaoks lihtsustamine on ülioluline; rõhutab, et lihtsustamisel tuleks keskenduda tarbetu bürokraatia ja halduskulude vähendamisele VKEde jaoks; toonitab, et lihtsustamisel tuleb tagada proportsionaalne ja tõhus õigusraamistik, mis tagab õiguskindluse ja nõuetekohase mõjuhinnangu; teeb ettepaneku mõõta halduskoormuse vähendamisel tehtud edusamme selliste näitajatega nagu heakskiidetud projektide arv ja VKEdega lõpule viidud projektide arv aastas, taotlusmenetlustega seotud kaebuste või vaidluste arvu vähenemine ning ELi rahalistele vahenditele juurdepääsuks vajaliku aja lühenemine alates taotluse esitamisest kuni vahendite väljamaksmiseni;

36. kutsub komisjoni üles veelgi suurendama jõupingutusi regulatiivse koormuse vähendamiseks ning tagama, et ELi õigusaktid oleksid proportsionaalsed, tõenduspõhised ning annaksid kodanikele ja ettevõtjatele selget lisaväärtust; on seisukohal, et praegune lähenemisviis „üks sisse, üks välja“ ei ole sellega seoses piisav;

nõuab seetõttu põhimõtte „üks sisse, kaks välja“ kohaldamist, mille kohaselt kompenseeritaks mis tahes uute kulude lisamine regulatiivsete kohustuste kaudu muudest ELi õigusaktidest tulenevate regulatiivsete kulude vähendamisega vähemalt kaks korda suuremal määral, et saavutada regulatiivse koormuse netovähenemine, käsitledes samal ajal eraldi ettevõtjate ja avaliku halduse koormust;

o
o o

37. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.